

2018-05-09
N2018/02937/SUBT

Näringsdepartementet

Luftfartsverket

601 79 Norrköping

Uppdrag att genomföra en fördjupad studie avseende utformning av det svenska luftrummet

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Luftfartsverket att genomföra en fördjupad studie avseende utformning av det svenska luftrummet. Studien ska resultera i en luftrumsstrategi ("Luftrum 2040") som kan utgöra underlag för uppdrag att genomföra en översyn av luftrummet.

Rapporteringen av uppdraget ska innefatta en inriktning för luftrumets användning och syftet med förändringen. Luftfartsverket ska härvid kartlägga styrande förutsättningar och lämna förslag på vilka mål- och nyckeltalsområden som skulle kunna vara styrande vid en framtida förändring av svenskt luftrum. Redovisningen ska omfatta åtminstone aspekter såsom flygsäkerhet, kapacitet, kostnadseffektivitet samt klimat- och miljöpåverkan. Redovisningen ska även omfatta en beskrivning av hur introduktionen av obemannade luftfartyg, s.k. drönare, påverkar luftrumskapaciteten inom okontrollerat luftrum, terminalområde och kontrollzoner. Luftfartsverket ska också redovisa avvägningen mellan olika luftrumsbrukares intressen.

Luftfartsverket ska i den mån det är nödvändigt samråda med berörda parter. Dialog ska föras med åtminstone Försvarets materielverk, Försvarmakten, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Transportstyrelsen, Trafikverket och Swedavia AB.

Inom ramen för uppdraget ska Luftfartsverket bistå Arlandarådet med underlag avseende luftrummet.

Redovisningen ska lämnas till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) senast den 28 februari 2019. Datum för eventuella delredovisningar och lägesrapporter ska fastställas i samråd med Regeringskansliet (Näringsdepartementet).

Skälen för regeringens beslut

Försvarets Materielverk, Försvarmakten, Luftfartsverket, Swedavia AB och Trafikverket har tillsammans lämnat en rapport avseende kapacitetsbehovet i svenskt luftrum, Luftrum 2040 (dnr N2017/06897/TIF). I rapporten lämnas bl.a. rekommendationer om att en översyn med fördjupade realiserbarhetsstudier, inklusive konsekvensanalyser inleds snarast möjligt. I rapporten lyfts såväl kapacitetsbehov som effektivitetsskäl fram som motiv för översynsbehovet. Regeringen anser att det finns skäl att skyndsamt ge uppdrag om en sådan översyn och anser efter dialog med berörda myndigheter att Luftfartsverket bör ges i uppdrag att genomföra översynen. Luftfartsverket är den statliga myndighet som har kompetens att genomföra en fördjupad studie avseende utformningen av det svenska luftrummet.

Genom beslut den 5 april 2018 om ändring av regleringsbrev för budgetåret 2018 avseende Trafikverket inom utgiftsområde 22 Kommunikationer beslutade regeringen att Luftfartsverket för att utföra en fördjupad studie får rekvirera upp till 3 miljoner kronor under 2018 från anslaget 1.1 Utveckling av statens transportinfrastruktur, anslagsposten 11.1 Trimning och effektivisering samt miljöinvesteringar inom utgiftsområde 22 Kommunikationer (dnr N2018/02271/SUBT).

Rapporteringen av uppdraget bör innefatta en inriktning för luftrumets användning och syftet med förändringen. Luftfartsverket bör härvid kartlägga styrande förutsättningar och ge förslag på vilka mål- och nyckeltalsområden som skulle kunna vara styrande vid en framtida förändring av svenskt luftrum. Redovisningen bör omfatta åtminstone aspekter såsom flygsäkerhet, kapacitet, kostnadseffektivitet samt klimat- och miljöpåverkan. Redovisningen bör även omfatta en beskrivning av hur introduktionen av obemannade luftfartyg, s.k. drönare, påverkar luftrumskapaciteten inom okontrollerat luftrum, terminalområde och kontrollzon.

Luftfartsverket bör också i sitt förslag redovisa avvägningen mellan olika luftrumsbrukares intressen, däribland den militära luftfarten och totalförsvarets behov.

Den 26 januari 2017 beslutade regeringen om en nationell flygstrategi – för flygets roll i framtidens transportsystem (dnr N2017/00590/MRT). I flygstrategin konstaterar regeringen att det kan finnas ett behov av att se över luftrummet i Sverige.

Regeringen inrättade, i enlighet med flygstrategin, i maj 2017 Arlandarådet. Syftet med Arlandarådet är att detta ska bidra till regeringens arbete med att långsiktigt utveckla Arlanda flygplats ur ett trafikslagsövergripande helhetsperspektiv. Rådets arbete syftar till att under året ta fram ett förslag till färdplan för denna utveckling. I rådets arbete med framtagande av en färdplan ingår bl.a. luftrumsfrågan. Luftfartsverket bör därför inom ramen för regeringens uppdrag också bistå Arlandarådet med underlag avseende luftrummet.

Luftfartsverket bör i den mån det är nödvändigt samråda med berörda parter. Dialog bör föras med åtminstone Försvarets materielverk, Försvarmakten, Transportstyrelsen, Trafikverket och Swedavia AB, men också med andra viktiga aktörer inom området.

Redovisningen bör lämnas till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) senast den 28 februari 2019. Datum för eventuella delredovisningar och lägesrapporter bör fastställas i samråd med Näringsdepartementet.

På regeringens vägnar

Tomas Eneroth

Anita Wetterlöf Ajaxon

Kopia till

Statsrådsberedningen

Försvarsdepartementet/MFI och MFU

Finansdepartementet/BA

Näringsdepartementet/ISB, MRT och TIF

Riksrevisionen

Trafikverket

Transportstyrelse

Försvarsmakten

Försvarets materielverk

Swedavia AB